02/07/2026

Πιλοτικό πρόγραμμα για τη μουσική εκπαίδευση παρουσιάστηκε στην 48η Κληρικολαϊκή Συνέλευση της Αρχιεπισκοπής Αμερικής

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αμερικής

Ένα νέο πρόγραμμα για τη μουσική εκπαίδευση, που φιλοδοξεί να ενισχύσει τη μουσική διακονία στις ενορίες της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αμερικής, παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια της 48ης Κληρικολαϊκής Συνέλευσης.

Στο εργαστήριο, «Μια πρωτοβουλία για τη μουσική εκπαίδευση (MELI): Από το κατηχητικό σχολείο στο αναλόγιο, χτίζοντας το μέλλον της ενοριακής μουσικής» (Music Education Leadership Initiative (MELI): Building the Future of Parish Music from Sunday School to Choir Loft), το Φόρουμ Μουσικών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής

Αμερικής (National Forum of Greek Orthodox Church Musicians) παρουσίασε το νέο του πρόγραμμα, «Μια πρωτοβουλία για τη μουσική εκπαίδευση» (MELI), το οποίο βρίσκεται ακόμη σε πιλοτική φάση. Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, αναδείχθηκε ο τρόπος με τον οποίο το πρόγραμμα μπορεί να ενταχθεί στην ενοριακή ζωή και να ανταποκριθεί στις ποικίλες ανάγκες ανθρώπων κάθε ηλικίας, με διαφορετική εμπειρία και διαφορετικούς ρόλους στην ενορία, από τους κληρικούς και τους χοράρχες, έως τους κατηχητές και τα νέα μέλη των ενοριών. Το πρόγραμμα υλοποιείται εν μέρει χάρη στην επιχορήγηση του Archbishop Iakovos Leadership 100 Fund, γεγονός που επιτρέπει τη δωρεάν πρόσβασή του σε όλους τους χρήστες.

Η επίσημη έναρξη του MELI έχει προγραμματιστεί για το φθινόπωρο του 2027. Στο μεταξύ, η πιλοτική εφαρμογή του δίνει τη δυνατότητα στους πρώτους συμμετέχοντες κιόλας να το δοκιμάσουν, να καταθέσουν τις απόψεις τους και να κάνουν, όπου χρειάζεται, παρατηρήσεις. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει τρεις θεματικές ενότητες, σχετικά με τα κατηχητικά σχολεία, τον κλήρο και τη μουσική διακονία. Κάθε μία από τις ενότητες αυτές θα είναι διαθέσιμη ως ξεχωριστό μάθημα μέσω της πλατφόρμας Canvas.

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου, παρουσιάστηκε το εκπαιδευτικό υλικό για τα κατηχητικά σχολεία από την ιδρύτρια του MELI, Δρ Rachel Brashier, πρόεδρο του Τμήματος Μουσικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικής στο Ωδείο Peabody του Πανεπιστημίου Johns Hopkins. Η ίδια, ως κοντράλτο, έχει εκπαιδευθεί στη βυζαντινή ψαλτική παράδοση, ενώ συμμετέχει τακτικά ως ερμηνεύτρια και μαέστρος σε πολλές χορωδιακές εκτελέσεις.

Η ενότητα για τα κατηχητικά σχολεία περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα διάρκειας 30 εβδομάδων, με διαδικτυακά μαθήματα πέντε έως δώδεκα λεπτών, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των μαθητών του δημοτικού, του γυμνασίου και του λυκείου. Απευθύνεται σε κατηχητές, ομάδες νέων, καθώς και σε χορευτικά συγκροτήματα, έχοντας ως στόχο τη μουσική εκπαίδευση της νεολαίας. Δεν απαιτούνται μουσικές γνώσεις από τους εκπαιδευτικούς, ενώ το υλικό μπορεί να ενσωματωθεί εύκολα στο πρόγραμμα των κατηχητικών σχολείων, σε συνάρτηση με τις μεγάλες εορτές του εκκλησιαστικού έτους, όπως το Γενέσιον της Θεοτόκου.

Κάθε μάθημα δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να γνωρίσουν, να ερμηνεύσουν και να κατανοήσουν τους ύμνους μέσα στο λειτουργικό τους πλαίσιο, αξιοποιώντας κείμενα στα αγγλικά, στα ελληνικά, καθώς και σε φωνητική μεταγραφή. Το εκπαιδευτικό υλικό καλύπτει τέσσερις σχολικές βαθμίδες και περιλαμβάνει βίντεο με διπλή μουσική γραφή, τόσο στη δυτική σημειογραφία όσο και στη βυζαντινή παρασημαντική. Στα μαθήματα συμμετέχουν ανδρικές και

γυναικείες φωνές διαφορετικών ηλικιών. Παράλληλα, κάθε βίντεο και κάθε εκπαιδευτικός οδηγός συνδυάζουν τη μουσική διδασκαλία με στοιχεία της Ορθόδοξης λατρευτικής ζωής, εξηγώντας λ.χ. τι είναι το Απολυτίκιο, πότε κάνουμε το σημείο του σταυρού κατά τη Θεία Λειτουργία ή ποιοι είναι οι ήχοι της βυζαντινής μουσικής.

Το εβδομαδιαίο υλικό περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό βίντεο, ένα βίντεο μουσικής διδασκαλίας με προτεινόμενα σημεία παύσης για καθοδηγούμενη εξάσκηση, ένα φύλλο εργασίας για τους μαθητές και έναν οδηγό για τους εκπαιδευτικούς. Ο οδηγός περιέχει πρακτικές συμβουλές για τη φωνητική διδασκαλία, ενδεικτικές διατυπώσεις ανατροφοδότησης, καθώς και διάφορες προτεινόμενες δραστηριότητες που συνδέουν τους ύμνους με την εκκλησιαστική ζωή και τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Η Chrysanthy Therianos, χοράρχης της μικτής και της παιδικής χορωδίας του Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Ντένβερ, παρουσίασε την ενότητα που απευθύνεται στον κλήρο. Όπως επισήμανε, περίπου το 90% των ορθόδοξων ακολουθιών είναι μελωδικά εκφερόμενο, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της μουσικής στη λατρεία. Για τον λόγο αυτό, η συγκεκριμένη ενότητα έχει ως σκοπό να βοηθήσει τους ιερείς, τους σπουδαστές των Θεολογικών Σχολών και τους ψάλτες να στηρίξουν αποτελεσματικότερα τη μουσική ζωή των ενοριών τους. Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο κυρίως για χρήση μέσω κινητού τηλεφώνου και αποτελείται από σύντομα μαθήματα διάρκειας πέντε έως δέκα λεπτών, προκειμένου να ενταχθούν πιο εύκολα στο απαιτητικό καθημερινό πρόγραμμα των κληρικών. Τα μαθήματα παρακολουθούνται με τρόπο ασύχρονο, χωρίς βαθμολογούμενες εργασίες, και συνοδεύονται από πλούσιο υλικό, διευκρινιστικά παραδείγματα και εργαλεία αυτοαξιολόγησης.

Η θεματολογία της ενότητας περιλαμβάνει την υγεία και τη σωστή χρήση της φωνής, τη φωνητική τεχνική, τη μουσική διακονία, την υμνολογία, τη λειτουργική πράξη και την ακρόαση επιλεγμένων μουσικών παραδειγμάτων.

Η τρίτη ενότητα απευθύνεται σε όσους έχουν την ευθύνη της μουσικής διακονίας και έχει ως στόχο την ενεργό συμμετοχή ολόκληρης της ενοριακής κοινότητας. Απευθύνεται κυρίως σε χοράρχες και σε μέλη χορωδιών που επιθυμούν να καλλιεργήσουν τις μουσικές τους δεξιότητες και να ενισχύσουν τον συντονιστικό τους ρόλο. Περιλαμβάνει τέσσερα επίπεδα, καθένα από τα οποία αποτελείται από οκτώ εβδομάδες ασύγχρονης εκπαίδευσης. Ανάμεσα στα θέματα που καλύπτονται είναι ο ρόλος της χορωδίας στη Θεία Λειτουργία, οι βασικές αρχές της διεύθυνσης χορωδίας, η οργάνωση της κάθε πρόβας, η σωστή εκφορά της ελληνικής και της αγγλικής γλώσσας, οι αρχιερατικές ακολουθίες, η επιλογή του μουσικού

ρεπερτορίου και η ανάπτυξη μιας βιώσιμης μουσικής διακονίας στην ενορία. Τα μαθήματα είναι διαδραστικά, ευέλικτα και δεν περιλαμβάνουν βαθμολογική αξιολόγηση, ενθαρρύνοντας τον προβληματισμό και δίνοντας πρόσβαση στην πρακτική εφαρμογή των γνώσεων.

«Η μουσική είναι για μας ένα όχημα προσευχής » ανέφερε η Therianos. «Δεν είναι ανάγκη να είμαστε τέλειοι· είναι όμως ανάγκη να δίνουμε στον Θεό τον καλύτερο εαυτό μας».

Με γνώμονα το θέμα της φετινής Κληρικολαϊκής Συνέλευσης, «Αναστώμεν και οικοδομήσωμεν», το εργαστήριο έδειξε πώς οι ενορίες μπορούν να αναπτύξουν μια βιώσιμη μουσική διακονία, ξεκινώντας πάντα από τις μικρότερες ηλικίες, και να αξιοποιήσουν δημιουργικά τα σύγχρονα εκπαιδευτικά εργαλεία που απευθύνονται σε κληρικούς, κατηχητές και μουσικούς.